

Analiza pasivnih elektronskih vezij

3. Vaja: Meritve na zaporednem nihajnem krogu

Navodila za delo

Izberite primeren kondenzator npr. 47nF, tuljavo (5mH ÷ 20mH) in upor 47Ω, ter sestavite zaporedni nihajni krog, izmerite značilne parametre (neposredno oz. posredno) in sicer:

- Meritve pri vsiljenem nihanju
- Meritve pri lastnem nihanju
- Opravite izračune na podlagi podatkov in jih primerjajte z izmerjenimi vrednostmi

a) Meritve pri vsiljenem nihanju

Nastavite sinusno napetost na funkcijskem generatorju in s spreminjanjem frekvence poiščite resonančno frekvenco f_0 (največja napetost na uporu). Izmerite zgornjo in spodnjo frekvenčno mejo (napetost pade za 3dB) in izračunajte pasovno širino. Iz dobljenih rezultatov izračunajte še kvaliteto nihajnega kroga (lahko tudi iz razmerja U_C/U_R (z dig. Vm) pri f_0 in dušenje nihajnega kroga.

Izmerite:

- resonančno frekvenco (f_0) in posnemite frekvenčno ter fazno (U_{vh}/I) karakteristiko,
- zgornjo (f_{zg}) in spodnjo (f_{sp}) mejno frekvenco,
- izračunajte pasovno širino B ,
- kvaliteto nihajnega kroga Q z merjenjem napetosti U_R in U_L oz. U_C .

Izbrane vrednosti: $R = \text{_____ } \Omega$; $L = \text{_____ } mH$; $R_L = \text{_____ } \Omega$; $C = \text{_____ } nF$

POZOR! Korigirajte upad nivoja signala na generatorju okrog f_0 zaradi močnega znižanja impedance nihajnega kroga

Tabela za vnos izmerjenih oz. izračunanih vrednosti:

f [Hz]	1k	2k	5k	$f_{sp} =$	$f_0 =$	$f_{zg} =$	20k	50k	
U_{vh} [dB]									
U_{izh} [dB]									
A_u [dB]									
ϕ [°]									

Meritev frekvenčne odvisnosti izhodnega signala

Meritev fazne odvisnosti med vhodnim in izhodnim signalom

Rezultati meritev:

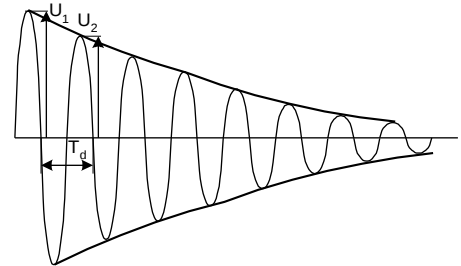
$U_{Rf_0} = \text{___} V$, $U_{Cf_0} = \text{___} V$ .....uporabite digitalni voltmeter (ocenite pravilnost rezultata)

$f_0 = \text{___} kHz$; $f_{sp} = \text{___} kHz$; $f_{zg} = \text{___} kHz$; $B = f_{zg} - f_{sp} = \text{___} kHz$,

$$Q = \frac{U_C}{U_R} = \text{_____} ;$$

b) Meritev pri lastnem nihanju

Na generatorju izberite pravokotni signal in nastavite primerno frekvenco, da bo dobro vidno nekaj period iznihavanja. Iz oscilograma pri kalibrirani časovni bazi izmerite periodo T_0 in sosednji amplitudi U_1 in U_2 . Na podlagi teh vrednosti lahko izračunate frekvenco dušenega nihanja f_d in faktor dušenja δ . Določite še vrednost kritične upornosti R_k tako, da s potenciometrom nastavite kritično dušenje in z ohmmetrom izmerite pripadajočo upornost.

$$T_d = \text{_____} [\mu\text{s}], \quad U_1 = \text{_____} [\text{V}],$$

$$U_2 = \text{_____} [\text{V}],$$

$$f_d = \frac{1}{T_d} = \text{_____}$$

$$\delta = \ln \frac{U_1}{U_2} = \text{_____}$$

c) Izračuni

S pomočjo enačb za nihajne kroge izračunajte in primerjajte _____

- resonančno frekvenco nedušenega nihanja f_0 ,
- kvaliteto nihajnega kroga Q ,
- pasovno širino B ,
- valovno upornost Z_C ,
- faktor dušenja d ,
- faktor dušenja frekvence δ ,
- frekvenco dušenega nihanja f_d .

$$f_0 = \frac{1}{2\pi\sqrt{LC}} = \text{_____} [\text{kHz}], \quad Z_C = \sqrt{\frac{L}{C}} = \text{_____} [\Omega]$$

$$Q = \frac{Z_C}{R} = \text{_____}, \quad d = \frac{1}{Q} = \text{_____}$$

$$B = \frac{f_0}{Q} = \text{_____}, \quad \delta = \frac{R_{LS}}{2L} = \text{_____} [\text{rd/s}],$$

$$\omega_d = \sqrt{\omega_0^2 - \delta^2} = \text{_____} [\text{rd/s}],$$

$$f_d = \frac{\omega_d}{2\pi} = \text{_____}$$